

PRAKTIJKBELANGEN

DE VRIJE TIJD

Als reactie op het onder bovenstaande titel gegeven commentaar in het novembernummer, schrijft een collega, gevestigd in een stad van ruim 100.000 inwoners, het volgende:

Naar aanleiding van Uw artikel vraag ik Uw aandacht voor het onderstaande.

„Het is U natuurlijk bekend dat verschillende tandartsen niet bij de praktijk wonen. Ikzelf woonde enige jaren geleden hier in het stadcentrum te midden van vier tandartsen die in dat geval verkeerden; die toestand is nu door opheffing en verplaatsing van praktijken enigszins veranderd. De ervaring wijst uit dat een groot deel van het publiek, zeker de grote massa, van die situatie onkundig is. Dikwijls komen dan patiënten buiten de normale tijd bij een andere tandarts met de mededeling, dat hun tandarts niet aanwezig was. Wanneer nu degene, die wèl thuis is, behandeling weigert, is hij de gebeten hond in stede van hun eigen tandarts, want die was er immers niet.

In de plaats mijner vestiging oefent een collega de praktijk uit aan de periferie in een geannexeerde stadswijk terwijl hij woont in een dorp aan de andere zijde van de stad. Zo iemand is buiten bezette tijd vrijwel onbereikbaar.

Een familielid, gepensioneerd ambtenaar, vertelde mij dat in zijn vroegere standplaats hier te lande een tandarts hem ronduit had verklaard: „ik verd... het om bij de praktijk te wonen, want dan bellen ze mij 's avonds ook ieder ogenblik op.” Deze collega woonde dan ook in een dorpje enkele kilometers buiten de stad waar hij praktiseerde.

De vraag is nu: in hoever is een tandarts, die dicht bij de praktijk van zo'n collega woont, verplicht om, als deze des avonds elders in zijn woning verblijft, voor hem „waar te nemen”? Ik denk hierbij aan nabloedingen, laat in de avond of in de nacht. Van dit soort bezoeken hebben die onbereikbare tandartsen geen last. Hoe zou het door U geciteerde medische tuchtcollege hierover oordelen?

Een overeenkomstige toestand doet zich wel voor tussen Kerstmis en nieuwjaar. Vaak houden diezelfde collega's dan geen spreekuur. Acht U een ander, die wèl beschikbaar is, moreel en formeel verplicht om ieder jaar hun belangen opnieuw waar te nemen, op straffe van, zoals aan het slot van de betreffende beschouwing wordt gezegd, het aanzien van de tandheelkunst en van de ter plaatse gevestigde practici te schaden of hun verantwoordelijkheidsgevoel in de ogen van het publiek een deuk te geven?”

De geachte briefschrijver heeft inderdaad het licht laten vallen op een facet dat in de betreffende commentaar niet aan de orde is gesteld. De daarin vervatte

beschouwing was uitsluitend gericht op de inbreuk, door de „eigen” patiënt op de vrije tijd van „zijn” tandarts gemaakt.

Wanneer als psychologisch vaststaand mag worden aangenomen dat deze gebeurlijkheid als regel met negatieve gevoelens wordt beantwoord, hoeveel te meer zal dit het geval zijn wanneer een avondlijk of nachtelijk beroep op hulp wordt gedaan door een patiënt van een collega, die zich hiervoor buiten schot weet te houden.

In het onderhavige opstel is getracht duidelijk te maken dat ook de tandarts uit hoofde van het uitoefenen van de praktijk het risico heeft te aanvaarden dat op een hem ongelegen tijdstip een (laat ons stellen: gerechtvaardigd) verzoek om behandeling wordt gedaan. Het moet in feite als niet acceptabel worden gekwalificeerd om zonder enige regeling – hoe dan ook – dit risico af te wentelen op de collega of collega's, die geen ontsnappingsmogelijkheid te hunner beschikking hebben en na hun dagtaak niet de wijk nemen of kunnen nemen naar een plaats waar hun rust niet kan worden verstoord.

Het wil ons voorkomen dat het hier een aangelegenheid betreft die – naast een effectieve „zondagsregeling” – de beroepsorganisatie regardeert. Wanneer in officiële publicaties naar buiten de verhouding tussen een practicus en zijn patiënten, ook in verzekeringsverband, geacht wordt te zijn die van *gezinstandarts*, dan wordt hiermee tevens vastgelegd dat deze „binding” niet beperkt is tot de gebruikelijke werktijden maar in bijzondere omstandigheden ook daarbuiten geldigheid bezit.

Aangenomen mag worden dat de door de inzender gesignaleerde situatie in de stad zijner vestiging, eveneens in andere agglomeraties van grote en minder grote omvang zal voorkomen en bijgevolg er een is van meer dan plaatselijk belang.

Het is weliswaar van algemene bekendheid dat met name in de grote steden van de V.S. veel tandartsen op grote afstand wonen van hun praktijk, waardoor het uitgesloten is dat een patiënt zich (behalve misschien telefonisch) na sluitingstijd om hulp in nood tot zijn tandarts kan wenden. Aangenomen mag worden dat de patiënten hieromtrent geheel op de hoogte zijn en hierop geheel zijn ingesteld. Door deze wetenschap wordt psychologisch het initiatief tot het inroepen van hulp vanzelf onderdrukt en zal men doorgaans wel trachten met beschikbare middelen de uren, die van de terugkeer van de tandarts scheiden, te overbruggen.

Maar wij hebben nu eenmaal (en tot nog toe) met vaderlandse toestanden te maken en daartoe behoort (vooralsnog) de wisselvalligheid van een al dan niet objectief gerechtvaardigd verzoek om behandeling op een de tandarts onwelgevallig moment.

De door de briefschrijver gesignaleerde situatie is alleen reeds vanuit de beroepsethische gezichtshoek belangrijk genoeg om de instanties, onder wier bemoeiingen deze aangelegenheid ressorteert, hun aandacht erop te doen richten.

Red.